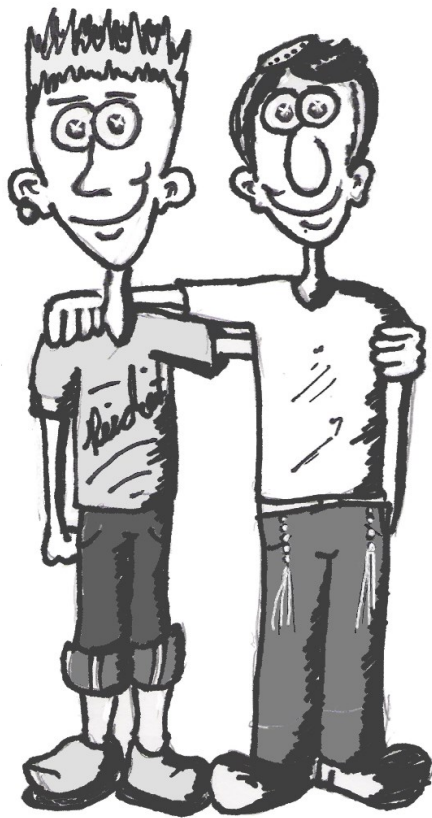

מדינת ישראל
משרד החינוך התרבות והספורט
מינהל החינוך הדתי

מזמור שיר

חלק ז'

תוכנית ייחודית לחינוך המוסיקלי בחמ"ד

מדינת ישראל
משרד החינוך התרבות והספורט
מינהל החינוך הדתי

מזמור שיר

חלק ז'

אהבת ישראל בנשמה

שירים מן המקורות, תפילה,
מסורת, פיוט
ויצירות מוסיקליות

בכתיבת החוברת השתתפו:

אילה רייכרט - מפקחת ארצית על החינוך המוסיקלי בחמ"ד.

רונית יעקבי - מדריכה ארצית.

לאה אולשר - מלחינה ומעבדת.

אילנה שרגו - כתיבת תווים, תזמור.

רחלי קינד - עיצוב גרפי.

תפילת רבי אלימלך

רבי אלימלך חיבר תפילה כהכנה לתפילת שחרית.

"...תשמרנו מן הפניות והגאוות, מן הכעס והקפדנות והעצבות והרכילות ושאר מידות רעות. ותצילנו מקנאת איש מרעהו, ולא תעלה קנאת אדם על לבנו ולא קנאתם על אחרים. אדרבא, תן בלבנו שנראה כל אחד מעלת חברינו ולא חסרונם, ושנדבר כל אחד את חברו בדרך הישר והרצוי לפניך, ולא תעלה שום שנאה מאחד על חברו, חלילה, ותחזק אותנו באהבה אליך, שיהיה הכול נחת-רוח. אמן כן יהי רצון."

מהדורה ניסויית תשס"ו 2006

ניתן להשיג את התקליטור עם השירים והמנגינות
אצל הגב' לאה אולשר בטלפון:
052-2786661

מזמור שיר

חלק ז'

תכנית ייחודית לחינוך המוסיקלי בחמ"ז

מזמור שיר חלק ז' היא תכנית ייחודית בחינוך המוסיקלי אשר נכתבה, נערכה והופקה, במיוחד עבור מוסדות החינוך בחמ"ד. בחוברת זאת, מוגש קובץ של יצירות ושירים מן המקורות: שירי תפילה, מסורת ופיוטים בנושא אהבת ישראל בנשמה. הנושא נבחר מתוך רצון לגרום לקרוב לבבות בין חלקי העם השונים, ולחנך את ילדינו על פי משנתו של הרב קוק זצ"ל.

"...רק על נפש עשירה באהבת הבריות ואהבת האדם, תוכל אהבת האומה להתנשא בגאון אצילותה וגדולתה הרוחנית והמעשית..."

אחד הכלים למימוש רעיון נשגב זה הוא המוסיקה על גווניה ותכניה השונים. כאן המקום להדגיש לכל המורים והמחנכים, כי בעזרת התכנים המוסיקליים המוצעים בחוברת זו, ניתן להעמיק את הידע וההכרה של התלמידים במרב הנושאים הנלמדים במערכת הלימודים: שיעורי תנ"ך, ספרות, דינים, פרשת שבוע, ביאורי תפילה וכו'. מובן שהמורים יכולים להשתמש בחומר הנ"ל גם לטקסים ומגוון פעילויות בית ספריות וקהילתיות.

החומר המוסיקלי, המתבסס על הפסוקים והרעיונות הקשורים לנושא: **"אהבת ישראל בנשמה"**, לקוח מתוך רפרטואר מסורתי של ניגונים, יצירות מוסיקליות ושירים יהודיים - ישן לצד חדש.

הקובץ מומלץ גם ללימוד בשיעורי המוסיקה. מן הראוי שכל התלמידים במוסדות החינוך הממלכתיים דתיים והממלכתיים, יכירו את השירים שבתכנית **"אהבת ישראל בנשמה"**, ובאמצעותם יחזקו ויפנימו את האמונה בקב"ה. חומר מוסיקלי זה יהווה חלק בלתי נפרד מן הרפרטואר בחינוך המוסיקלי, ודרכו ילמדו התלמידים את שפת המוסיקה, מרכיביה והשלכותיה בשירה, בתנועה ובנגינה.

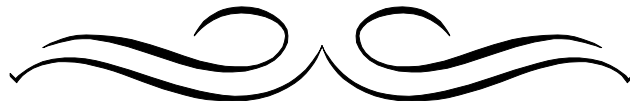
התכנית **"מזמור שיר ז'"** מושתתת על יסודות מוסיקליים ורקע תוכני יהודי, והכוונה היא, שהשימוש בה יעשה הן ע"י המורה למוסיקה, והן ע"י המורה הכוללת, תוך שיתוף פעולה פורה ומפרה ביניהם.

בהצלחה ובהנאה לכולם!
אילה רייכרט
מפקחת ארצית על החינוך המוסיקלי בחמ"ד

תודות:

למלחינים, למוסיקאים, לזמרים, למעבדים, למנהלי המקהלות,
ולחזנים ששמחו ששירם מתפרסם ב "מזמור שיר ז".

תודה מיוחדת למכללת "תלפיות" על הפקת התקליטור

הוראות לשימוש בחוברת

חוברת זאת מיועדת למורים למוסיקה ולמורים כוללים וגננות.
השימוש בחוברת יעשה ברמות מקצועיות שונות, בהתאם למטרות שונות כמו שיעור, טקס וכד',
ובהתאם לרמת הידיעות של התלמידים, שכבת הגיל, והאמצעים הטכניים והלוגיסטיים העומדים
לרשות המורה במוסד החינוכי.

הפעילויות המובאות בחוברת זו הן בבחינת הצעות בלבד. הרעיונות המובאים בה מהווים פתח למגוון עשיר של פעילויות נוספות, אשר המורים והתלמידים, כאחד, יכולים להציע ולפתח.

מומלץ לנצל את העקרונות ואת הפעילויות המוצעים בחוברת גם בשירים, שאינם כלולים בה.

החוברת מיועדת לתלמידים בגילאים שונים, וניתן ליישמה בהתאם לרמות העשייה המתאפשרות בכל גיל.

תוכן ענינים

- 7 .1. אדרבה –יוסף גרין אברהם פריד
- 8 .2. שירת העשבים - ר' נחמן מברסלב נעמי שמר
- 11 .3. הקשר היהודי - סרג' פרנקלין
- 13 .4. הבאנו שלום עליכם – השירטס
- 15 .5. הרחק מהבית - להקת כחול
- 17 .6. אהבת ישראל בנשמה – רבע לשבע
- 20 .7. ספינת המדבר - נומאי קונספט
- 22 .8. יוסף וכתונת הפסים –מאיר אריאל ארקדי דוכין
- 25 .9. יהא שלמה רבה מן שמיא – החברה
- 27 .10. עושה שלום במרומיו – קרליבך
- 29 .11. עושה שלום - אסתר ברוכיה
- 31 .13. ינטל – מישל לגרנד יצחק פרלמן
- 33 .14. ואהבת לרעך כמוך - ויקרא יט יח' לאה אולשר

1. אדרבה / יוסף גרין אברהם פריד

אדרבא, תן בלבנו שנראה כל אחד

מעלת חברינו

אדרבא, תן בלבנו

שנראה כל אחד

מעלת חברינו

ולא ולא חסרונם

ושנדבר כל אחד את חברו

בדרך הישר והרצוי לפניך

ואל יעלה בלבנו שום שנאה

מאחד על חברו חלילה.

ותחזק אותנו באהבה אליך, באהבה אליך אוי

כאשר גלוי וידוע לפניך

שיהא הכול נחת-רוח נחת רוח אליך

שיהא הכול נחת-רוח אליך

שיהא הכול נחת-רוח

נחת רוח אליך

שיהא הכול נחת-רוח אליך.

2. שירת העשבים / נעמי שמר (ע"פ ר' נחמן מברסלב)

"דע לך שכל רועה ורועה יש לו ניגון מיוחד משלו. דע לך שכל עשב ועשב יש לו שירה מיוחדת משלו. ומשירת העשבים נעשה ניגון של רועה.

כמה יפה, כמה יפה ונאה כששומעים את השירה שלהם. טוב מאוד להתפלל ביניהם ובשמחה לעבוד את ה'. ומשירת העשבים מתמלא הלב ומשתוקק.

וכשהלב מן השירה מתמלא ומשתוקק אל ארץ ישראל אור גדול אזי נמשך ועולה מקדושתה של הארץ עליו.

ומשירת העשבים נעשה ניגון של הלב"

רקע כללי

ר' נחמן מברסלב סלל דרכים חדשות ומיוחדות בחסידות.

הדגיש את הערך של התפילה, ההתבודדות, האמונה התמימה הפשוטה וההימנעות מחקירה פילוסופית.

רבי נחמן מברסלב הדגיש את חשיבות הישיבה בארץ ישראל ואמר: "כל העניין שלי זה ארץ ישראל ומי שרוצה להיות יהודי, אי אפשר כי אם על ידי ארץ ישראל".

הוא הדגיש את חשיבותה של השמחה בחיים הדתיים. אימרה מפורסמת יוחסה לו לאחר מותו: "כל העולם כולו גשר צר מאוד, והעיקר - לא לפחד כלל".

מעשה ברב אריה לויין שהלך בדרך, ומולו בא אדם. חצה האדם את הכביש לצד השני.

ר' אריה חצה גם את הכביש ושאל: "למה ניסית להימנע מלפגוש אותי?"

ענה האדם: "התביישתי, הרב, משום שאין על ראשי כיפה" הסתכל עליו הרב אריה

בעיניו הטובות ואמר לו: "חברי, אינך רואה?? אני אדם נמוך, אני רואה רק עד הלב.....

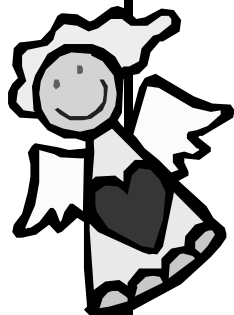
ומי ייתן ונזכה כולנו לראות 'עד לב' חברנו ולהגיע לאהבת חינוס אמיתית ממש.

רקע מוסיקלי

בשיר שלושה בתים החוזרים על עצמם מבחינה מלודית.
ה שיר מאופיין בסגנון רציטטיבי, דהיינו חזרות מרובות על אותו הצליל.
המלה "משלו" מודגשת באופן מיוחד, ע"י קפיצה של סקסטה גדולה כלפי מעלה,
שיוצרת מתח המתפוגג בשתי השורות האחרונות בכל בית, ע"י סולם יורד.
ובסיום השיר סממן רציטטיבי נוסף - "נעשה ניגון של הלב" במרווח של
קווינטה זכה.

הצעות לפעילות

1. המורה ישוחח עם התלמידים על הניגון.
 2. התלמידים ימצאו ניגונים נוספים.
 3. התלמידים יקיפו בעיגול צלילים החוזרים על עצמם.
 4. התלמידים ימחאו כף את המקצב של הצלילים החוזרים בזמן האזנה לשיר.
 5. התלמידים ישירו את השיר בשפת המקצב.
- אביזרים :** לב גדול שנפתח כמו פרח ובתוכו מצויירת מפת א"י.
לכל תלמיד זוג גרביים שקופות צבעוניות המכסות את כפות הידיים.

התלמידים ישבו כפופים ויתרוממו בהדרגה	פתיחה כלית
להצביע לפרוש כפות ידיים בעיגול, ולחבר אותן זו לזו להצביע להרים כפות ידיים למעלה להניע את כפות הידיים בפיתולים לסגור ולחבר זו לזו	דע לך שכל רועה ורועה יש לו ניגון מיוחד משלו דע לך שכל עשב ועשב יש לו שירה מיוחדת משלו ומשירת העשבים נעשה ניגון של רועה
כף על כף מושטות קדימה כפות על הלחיים, עיניים עצומות והראש נע בסיבובים להרים ידיים בתנועה של תפילה	כמה יפה כמה נאה ויפה כששומעים השירה שלהם טוב מאוד להתפלל ביניהם ובשמחה לעבוד את השם ומשירת העשבים מתמלא הלב ומשתוקק
להניע את כפות הידיים בפיתולים לחבר כפות ידיים בצורת לב לשבת על הרצפה להושיט כפות ידיים קדימה לעבר הלב להרחיק ולקרב את כפות הידיים להניע בפיתולים את כפות הידיים לחבר כפות הידיים בצורת לב לשבת כפופים ולהתרומם בהדרגה	כמה יפה כמה נאה ויפה וכשהלב מן השירה מתמלא ומשתוקק אל ארץ ישראל אור גדול אזי נמשך והולך מקדושתה של הארץ עליו ומשירת העשבים נעשה ניגון של הלב
להצביע לפרוש כפות ידיים בעיגול, ולחבר אותן זו לזו	

מלים ולחץ: נעמי שמר
על פי ר' נחמן מברסלב
עיבוד: גיל אלדמע

1 v

3. מתוך הסרט "הקשר היהודי"

נעימת הנושא מאת סרג' פרנקלין

מבנה: א א ב ג מעבר א א ב ג מעבר א א ב ג מעבר ג ג ג

הצעות לדרכי עבודה

1. התלמידים ישירו בסולפז' את החלק הראשון החוזר
2. התלמידים יחברו מלים לחלק הראשון בנושא "אהבת ישראל בנשמה"
3. התלמידים ירשמו את המבנה של היצירה וימציאו תנועות לחלק ב' וג'.
4. הכיתה תתחלק לקבוצות, ע"פ המשפטים הכתובים על הלוח, לפי ההצעה הכתובה בטבלה. כל קבוצה תרים את המשפט בהתאם למבנה של המנגינה.
5. ניתן ללוות באוסטינטו את המקצב של המלים בכלי הקשה שונים.

מלים	חלק
לב אחד	א
חוזר	א
ניגון של הלב	ב
אהבת ישראל	ג
בנשמה	
עם אחד	א
חוזר	א
שלום עלינו	ב
ועל כל ישראל	
הבאנו שלום עליכם	ג
השם אחד	א
	א
הנה מה טוב ומה נעים	ב
אני מאמין באמונה שלמה בארץ ישראל של	ג
אהבה	
כנ"ל	ג
כנ"ל	ג
כנ"ל	ג.
כנ"ל	ג

הקשר היהודי

נעימת הנושא מאת סרג' פרנקלין

א'

Guitar

Soprano Recorder

Glockenspiel

ב'

Gtr.

S. Rec.

Glk.

ג' ומעבר

אפשר לגוון את הליווי בכלי הקשה שונים: קסטנייטות, מקלות הקשה, דרבוקות או בונגוס בפיאנו ולהמשיך עד הסוף באוסטינטו בהמשך בשובו של החלק אפשר להעשיר את האוסטינטו בהוספת כלים מלודיים:

Soprano Recorder

Glockenspiel

Snare Drum

4. "הבאנו שלום עליכם" / השירטס The Shirets

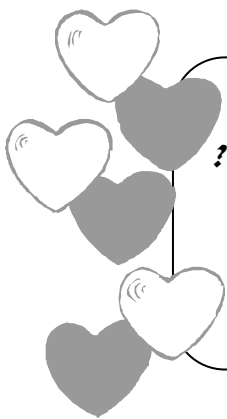
מאפיינים מוסיקליים:

מבנה השיר: א ב א ב מעבר א קודה.

הצעות לדרכי עבודה:

**הבאנו שלום עליכם
עליכם הבאנו שלום
הנה מה טוב ומה נעים
שבת אחים גם יחד**

טפיחות על הברכיים ובסוף המשפט 2 מחיאות
כני"ל ו3 מחיאות בסוף המשפט
מחיאה בסוף כל משפט על שתק השמינית
במקום טפיחות אפשר ללכת, לעצור ולמחוא כף, בשתקים של
הרבעים.
בשתקי השמינית לקפוץ.
ניתן גם ללוות בדרכוקה את השתקים של הרבעים
ב"דום" ואת השמינית ב"טק".

**"הלל אומר: הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום אוהב את
הבריות ומקרבן לתורה". מהי דרך השלום (- "אוהב שלום ורודף שלום")?
הוי אומר "אוהב את הבריות ומקרבן לתורה" - אהבת ישראל וקירוב
ישראל לתורה בדרכי נעם ודרכי שלום.**

הבאנו שלום עליכם

5. "הרחק מהבית" / להקת כחול

מאפיינים מוסיקליים:

מבנה: הקדמה א א מעבר ב אלתור דרבוקה סולו א

הצעות לדרכי עבודה

1. חלק א':

דום דום טק דום טק	"עם ישראל חי"
דום דום טק דום טק	"יחד כולנו"
דום דום טק דום טק	"פה בציון של"
ט קה ט קה ט קה ט קה דום כף	"בוא תבוא הגאולה ושלוש עליכם"

חלק ב': תלמיד מאלתר מקצב לאורך תיבה שלימה, והשאר מחקים אותו.

דרבוקה סולו: חוזרים על חלק א' בדקלום.

2. התלמידים ישירו את הצליל הראשון בכל תיבה ובשאר הצלילים ימחאו כף.

מצוה על כל אדם לאהוב את כל אחד ואחד מישראל כגופו שנאמר ואהבת לרעך כמוך,

לפיכך צריך לספר בשבחו ולחוס על ממונו

כאשר הוא חס על ממון עצמו ורוצה בכבוד עצמו,

והמתכבד בקלון חבירו אין לו חלק לעולם הבא.

רמב"ם הלכות דעות פרק ו הלכה ג

הרחק מהבית

להקת כחול

Oboe

Glockenspiel

Ob.

Glk.

Ob.

Glk.

6. "אהבת ישראל" / רבע לשבע

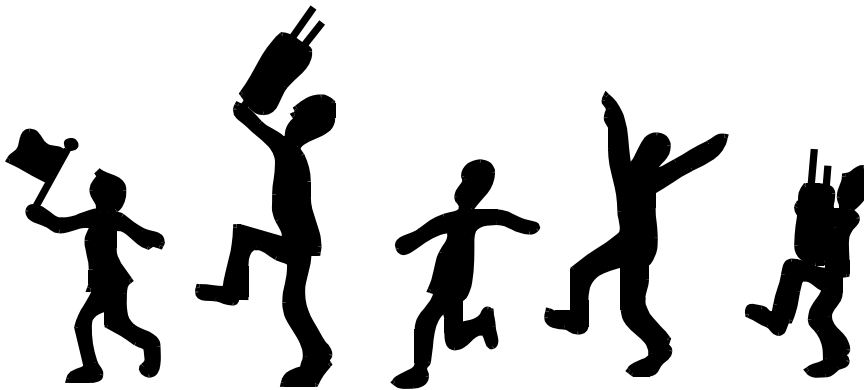
רקע כללי

השיר מבטא תפישת עולם יהודית המביעה אמונה בקב"ה, בביאת המשיח ומתוך זה נובעת אהבת ישראל לכל עם ישראל. מתאים לכל עת.

מאפייני השיר

לבית שני חלקים. החלק הראשון הוא בסולם מאז'ור במנעד מצומצם של קוורטה. החלק השני מינורי במנעד גדול יותר ובעל משפטים קצרים. החלק מסתיים בדומיננטה היוצרת מתח.

הבית מעלה את הדילמות והפזמון נותן את הפיתרון – האמונה. השיר בסגנון רוק.

הצעות לדרכי עבודה

שיחה עם התלמידים על תוכן השיר כגון: דיון בנושא הגאולה, הצפייה לגאולה ותחושותיהם של הילדים בהקשר לטקסט.

- במרכזו של לוח, כתוב המשפט "אהבת ישראל בנשמה". כל תלמיד ימציא משפט המתייחס אל הנושא וידביק אותו סביב המשפט שלעיל לדוגמא: אהבת חינוך, שלא יהיו תאונות דרכים וכו'

בהקדמה הכלית מניחים את המלים על הרצפה.

"אהבת ישראל"

א

**אלפיים שנה אני נודד
מחפש את הארץ אותה אני אוהב
כל יום מחדש הלב נשבר
כל יום מחדש
אולי מחר
מתי הגאולה?**

פזמון

**אני מאמין באמונה שלמה
בביאת המשיח בארץ ישראל של אהבה
בכל יום שיגיע הנה הנה זה בא
אהבת ישראל בנשמה**

מעבר כלי

ב

**כל בוקר ציון אליך אני מתפלל
לא ינום לא ישן שומר ישראל
כל יום מחדש אני אוהב
כל יום מחדש עם כל הלב
שלום על ישראל**

פזמון

**אני מאמין באמונה שלמה
בביאת המשיח בארץ ישראל של אהבה
בכל יום שיגיע הנה הנה זה בא
אהבת ישראל בנשמה**

בנשמה...

לטייל בין המלים

לעמוד ולפנות לצד אחד,
לפנות לצד שני
להושיט ידיים קדימה
להניף ידיים למעלה

להרים את המלים ולהניע אותן לכיוונים שונים בחלל
לקרב וליצור בשלישיות את המשפט
"אהבת ישראל בנשמה"
להניע את המשפט ביחד מצד לצד

להיפרד וללכת בצורה ריקודית של פסיעה – ניעה
והנפת המילה מצד לצד.

כמו בבית הראשון תוך כדי חיבוק הדף עם המילה
כנ"ל

לטייל בין המלים

כל מילות האהבה מסתדרות בשורה בצד ימין
כנ"ל עם מילות ישראל בשורה באמצע
כנ"ל עם המילה נשמה בשורה שלישית בצד שמאל
כל שורה מניפה את המילה שלה.

בפעם השנייה אפשר להניח את המילים על הרצפה
ולשלב ידיים או לחבק כתפיים ולנוע מצד לצד

לשבת על הרצפה

שתי השורות שמחזיקות את המילים "אהבת
ישראל" מניעות את המילים מצד לצד.

באותו הזמן השורה שלישית קמה בהצטברות עם
המילה "בנשמה".

אהבת ישראל

לחן ומלים: דוד אברמזון

Chords: E, F#m, A, B4-3, E, F#m, A, B4-3

Soprano: נה-ש'ם-לם - א דד - נו - ני - א חב-או ני - א תהאו רץ - א-ה אחפש-ח-מ

Soprano Recorder: (Empty staff)

Glockenspiel: (Empty staff)

9 Chords: C#m, A, C#m, A, C#m, A, B4-3

S: דש-ח-מ יום כל שבר-ג לב-ה דש-ח-מ יום כל חר-מ לי-או תי - מ לה-או-ג-ה

S. Rec.: (Empty staff)

Glk.: (Empty staff)

17 Chords: A, B, E, G#m, C#m, A, B, E, G#m, C#m, A

S: מי-א-מ-ני - א מהשל נה - מו - א - ב יח - ש-מ-ה אהב-י-ב בה - ה - אש-לש-רי וני-א - ב גי-י-ש'יוסכל-ב

S. Rec.: (Empty staff)

Glk.: (Empty staff)

26 Chords: B, E, G#m, C#m, A, B, E4-3, E, Coda E

S: זה נה - ה נה - ה בא ל - דא-ש-י בת-ה-א מה - ש - נ - ב מה - ש - נ - ב Coda

S. Rec.: (Empty staff)

Glk.: (Empty staff)

34 Chords: C#m, A, B, E, A, B4-3, E4-3

S: מה ש - נ - ב מה ש - נ - ב מה ש - נ - ב מה ש - נ - ב ל-דא-יש בת-ה-א מה - ש - נ - ב

S. Rec.: (Empty staff)

Glk.: (Empty staff)

7. "ספינת המדבר" / NOMAY CONCEPT

מבנה:

מבוא א א מעבר א א מעבר ב ב מעבר א ב מעבר ג ג מעבר ב א א קודה

אביזרים: דרבוקות ויריעות בד שעליהן כתובים המשפטים מהשיר "אהבת ישראל בנשמה".

הצעות לפעילות

עמידת המוצא: הדרבוקה מונחת הפוכה על הרצפה ובתוכה מוסתר הבד.

במבוא: לגלות לאט לאט את הבד ולהוציא אותו החוצה. בחלק הקצבי של המבוא להפוך את הדרבוקה, להחזיק אותה בין הרגלים ולפרוס את עליה את הבד.

חלק א: להקיש "דום", "כף" ארבע פעמים. אח"כ לעצור ולהרים כפות ידיים. במעבר להקיש את הפעמה ב"דום".

חלק א: חוזר

מעבר: להחביא את הבד מאחורי הגוף ולגלות אותו קדימה

חלק ב: להניע את הבד בחלל באופן חופשי

חלק ב: חוזר

מעבר: לפרוס שוב את הבד על הדרבוקה, ולהקיש את הפעמה בהתחלה בפורטה ואח"כ להחליש בהדרגה (דימינואנדו)

חלק א: חוזר

חלק ב: לקום ולנוע עם הבד.

מעבר: להסתדר במעגל ולהניע את הבד מלמטה למעלה

חלק ג: לרקוד בסגנון דבקה: צעד פתיחה וסגירה מצד לצד, תוך סיבוב הבד מעל הראש

חלק ג: חוזר

מעבר: להחביא את הבד מאחורי הגב ולגלות אותו

חלק ב: לרקוד עם הבד באופן חופשי

חלק ב: חוזר: לחזור לשבת על יד הדרבוקה, ולפרוש עליה את הבד

חלק א: חוזר כמו בהתחלה

קודה: להקיש את הפעמה על הדרבוקה ב"דום" בעצמה מתגברת (קרשנדו) ולבסוף להשליך את הבד על הרצפה, ואת הדרבוקה להחביא מתחת לכסא.

"DESERT SHIP"

Nomay Concept

הקדמה:

דרבוקה – טרמולו בקצות אצבעות
+פעמוניות, אפשר להוסיף גם מקל גשם ופעמוני רוח

א'

מעבר

לחזור מהתחלה – פעם אחת ולעבור ל - א 1

א 1

מעבר simile

13

ג'

15

Coda

טרמולו לסיום בתוף מרים

8. "יוסף וכתונת הפסים" / ארקדי דוכין

א.

לפני כמה וכמה שנות אלף
נפרדנו אני ואחי
הוא לכיוון של הקרירים האלה
אני לדרום מזרחי
יובלות על יובלות לא התראינו
ופתאום נפגשנו כאן
לא הכרנו כל כך השתנינו
טוב שהשארנו סימן
מה הם עשו לך
אתה בכלל לא דומה לי
בבכי צחקתי אחי
אתה לא נראה כל כך ישראלי
בטח שלא תנכי

ב.

כן כל הצבעים עוד יזהירו
לכל הצדדים בעולם
לראות כולם את כולם
וכל הצדדים עוד יכירו
הגונים השונים את עצמם
ויותר הצבעים לא יסתירו
אדם מאדם, דם מדם

ג.

מי שמדבר צחקתי בכיתי
למראה החיוור של אחי
למבטא המוזר שלו
ביטא ביטא, זה יותר תנכי
הו כתונת פסים שלי
כל פס בי נוגע
כל פס רוצה לקלף לי את העור
הו פסים פסים פסים שלי
אני לא אשתגע
רק אתן לגוונים מעט אור

ב.

כן כל הצבעים עוד יזהירו
לכל הצדדים בעולם
לראות כולם את כולם
וכל הצדדים עוד יכירו
הגונים השונים את עצמם
ויותר הצבעים לא יסתירו
אדם מאדם, דם מדם

א.

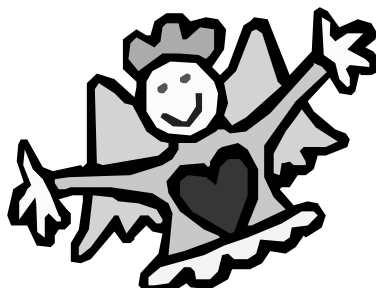
פולנים התנפלו על מרוקו
רוסים נכנסו בתימן
מצרים חטפה מטורקו
שבדרך תקעה את יון
איך שביניהם הסתבכנו
כבר סופר אף כי לא יאומן
אבל למה את המלחמות הזרות שלהם משכנו
אחרי שהם שכחו אותן מזמן

ג.

הו כתונת פסים שלי
כל פס בי נוגע
כל פס רוצה לקלף לי את העור
הו פסים פסים פסים שלי
אני לא אשתגע
רק אתן לגוונים מעט אור

ב.

כן כל הצבעים עוד יזהירו
לכל הצדדים בעולם
לראות כולם את כולם
וכל הצדדים עוד יכירו
הגונים השונים את עצמם
ויותר הצבעים לא יסתירו
אדם מאדם, דם מדם

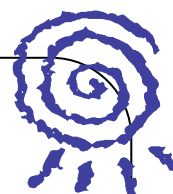
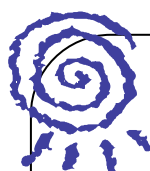
רקע כללי

השיר מדבר על ההיסטוריה של עם ישראל באלפיים השנים האחרונות, תוך הדגשת קיבוץ הגלויות במדינת ישראל ואחדות עם ישראל על קהילותיו השונות. כדי לבטא את המשמעות הלכה למעשה ישנה השתתפות מגוונת של זמרים ישראלים. מתאים לטקס יום העצמאות ולמסיבות סיום.

הצעות לדרכי עבודה

הכיתה תתחלק לשתי קבוצות

קבוצה אחת תמחזז את חלק א' החוזר
קבוצה שניה תלווה בתנועה את חלק ב' וג', באמצעות סרטים צבעוניים שמחוברים לחישוק.

אהבת כל המעשים כולם היא קודמת לכל, אח"כ אהבת כל האדם,

אחריה אהבת ישראל, שהיא כוללת הכל,

שעתידין ישראל לתקן את כל המעשים כולם.

וכל אהבות אלה הם אהבות מעשיות, לאהוב אותם לעשות להם טובה ולגרום להם עילוי,

ונעלה על כולן אהבת ד', שהיא אהבה שבפועל, אינה גוררת בעצמותה שום דבר, כי אם מה

שהלב מלא ממנה זה הוא האושר היותר נשגב.

(הרב א.י. קוק, מידות הראי"ה, בתוך: א.י. קוק, מוסר אביך, ירושלים תשל"א, עמ' צ"ב)

יוסף וכתונת הפסים

espressivo

Soprano

חִי-ר - מִזְּדֵרוֹם - לִי נִי - אֶל־הָאֵה-רִים-רִי־הָ שֶׁל - וּוְנִכִּיל הוּא חִי-אֶו־ נִי-אֶדְנוּ-פֶּד - נִלֶּף - אֶשְׁנוֹת מַה-כִּי מַה-כִּי פְּנִיל

6

S

סִי - רְנוּ - שֶׁאֵה - שֶׁטוֹב נִו - נִי - שֶׁת־הָ כִּךְ כָּל נִו-כֶּה-לֹא כֹאֵן נִו-גֶשׁ - נֶפֶס אוֹם-פֶּת־וֹ נִו - אִי - רֶת־לֹא לֹוֹת-יִוֵּב עַל לֹוֹת-יִוֵּב

10

S

חִי - אֶקְטִי - חֶצֶב - כִּי - בֶּבֶב - לִי מַה - דֹּו לֹא כִלְכִּל־בִּתְה־אֶךְ-לִשׁוֹ - עֵהֶם מַה מִּן

15

S

כֵּן - כִּי - נֶת־לֹא שֶׁטוֹב - לִי - אֶשְׁרִי - כִּךְ כָּל רֹאֵה-נִי לֹא תֶה

19

S

גִּוְהָ - רֹו-כִי־יֵעוֹד דִּים-צֶדֶה-כָּל - וֹסֶל - כֹּו אֶת לֶם-כֹּו רֹאוֹת - לֶם-עֹוֵב דִּים-צֶדֶה-כָּל - לֶרֹו - הִי־יֵעוֹד יֶם-צֶבַע־הָ כָּל

23

S

דָּם - מֶם - דָּם דָּם - אֶמֶם דָּם-אֶרֹו-תִי־יֵס לֹא יֶם-צֶבַע־הָ תֶרֶב - יֹוֹצֵמֶם-עֵ אֶת נִים-שׁוֹה־נִים

27

S

יֹוֹזֶה טֹא - בִי טֹא - בִי לֹו - שֶׁזֶר-מֹוהָ טֹא - מֶבֶל חִי-אֶשֶׁל וֹוֶר - חִי - אֶה - מֶרֶל - תִּי-כִי־בִקְתִי-חֶצֶב־דֶּם-שֶׁמִּי

30

S

קֶלֶחָה - רֹו פֶסֶס כָּל עֶגֶגֶנוֹבִי פֶסֶס כָּל לִישׁ סִים-פֶּת־וֹב הֹו כִי-נֶת־תֶּר

34

S

אֹוֶר עֵס - מִנִּים-גֹּוֹל - תֶּן-אֶרֶק עֶגֶגֶת־אֶל־אִנִּי לִישׁ סִים - פֶּסֶס-פֶּסֶס-הֹו עֹוֶר-הָ אֶת לִי לֶף

piu animato con passione

9. "יהא שלמא רבה" / "החברה"

יהא שלמא רבה מן שמיא

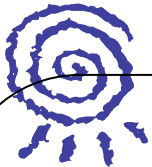
רקע כללי

הטקסט כתוב בארמית ופירושו שיהיה שלום רב מן השמים.
לקוח מתוך תפילת הקדיש.

אנחנו מברכים את הקב"ה ומהללים את שם השם בתפילה. כשאנו אומרים את הפסוק הנ"ל, אנחנו בעצם מבקשים שהקב"ה ישכין שלום בינינו. שאחרי הכל שלום מן השמים, דהיינו שלום מן הקב"ה, הוא טוב יותר משלום שישכינו בני אדם. שלום זה יהיה שלום נצחי.

הצעות לדרכי עבודה

1. שיחה על משמעות הטקסט ועל תפילות אחרות בנושא השלום.
2. לחלק את הכיתה לארבע קבוצות בהתאם לארבע מילות הטקסט, וכל קבוצה תפעל בהישמע המלה שלה.
- א. למשל קבוצה א' מניפה ידיים כשנשמעת המלה "יהא" וכו'
- ב. כנ"ל בשירה, בהקשות על הגוף ובכלי הקשה ריתמיים.

שלוש דרגות באהבת ישראל

כבר הוסבר שיין המלכות הוא התבוננות בעקבותיה "יצא סוד" - נגלה הסוד הפנימי של נשמות ישראל (וממילא נשללת כל מחשבת שויון שכורית ומישורית). לאור זאת מבוארות שלוש דרגות אהבת ה' אצל המלך גם כדרגות באהבת ישראל, הנובעות מחשיפת סוד נשמותיהם:

יש אהבת ישראל מתוך התבוננות ב'עולמות' - בפעולות הטובות של היהודי בעולם (שאף ריקנים שבישראל מלאים מצוות כרימון). זוהי "אהבת עולם" המוגבלת לטוב הגלוי ביהודי; עליונה יותר היא **אהבת ישראל** המתבוננת ב'נשמות', ומכירה שלכל יהודי נשמה עליונה, "חלק אלו-ה ממעל". זוהי "אהבה רבה" החורגת מגבול פעולות היהודי בעולם; "אהבה בתענוגים" ביחס לישראל מזהה בכל יהודי "חלק אלו-ה ממעל **ממש**" - חלק המממש את האלקות הבלתי מוגבלת, משום שכל חלק מהעצם האלקי מבטא את כולו. בחסידות מבואר שלצדיק דרושה "אהבה רבה", אך מלך-מנהיג זקוק ל"אהבה בתענוגים". על המלך לשקף בעצמו את "שעשועי המלך בעצמותו" (ואת דרגת "במי נמלך - בנשמותיהן של צדיקים"), ולאחוב את ישראל מתוך ראייה שבכל אחד מהם משתקפת האלקות. רק כך יוכל המלך לסחוף את העם לעבר יעד המלכות - חשיפת הכחות האלקיים האין-סופיים הטמונים בישראל.

יהא שלמא רבה

מתוך קדיש

Soprano

Soprano Recorder

Glockenspiel

Bongo Drums

א - מי-ש מן בה - ר מא - ל - ש הא - י - א - מי-ש מן בה - ר בהרמאשעלא י בה - רמאל-שהא - י הא-י הא - י

S

S. Rec.

Glk.

Bgo. Dr.

י - א - מי-ש מן בה-ר מא-של הא-י הא - י הא - י א - מי-ש מן בה-ר מא-של בה-ר מא-של הא-י הא - י

S

S. Rec.

Glk.

Bgo. Dr.

א - מי-ש מן בה - ר מא - של הא - י הא - י א - מי-ש מן בה-ר מא-של הא - י הו

10. "עושה שלום" / קרליבן

עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום

הוא יעשה שלום שלום עלינו

ועל כל ישראל

ואמרו אמן

רקע כללי

מתוך סיום תפילת עמידה וקדיש.

הצעות לדרכי פעולה

ריקוד שורות

ארבעה צעדים, עצירה והושטת רגל קדימה ואחורה תוך כדי הנפת ידיים
מצד לצד בתנועות חסידיות (פעמיים קדימה ופעמיים אחורה)

עושה שלום

במרומיו

הוא יעשה שלום

ארבעה צעדים לצד אחד וארבע מחיאות, כנ"ל לצד שני

הוא יעשה שלום

שלום עלינו

עצירה 41 מחיאות מצד לצד
סיבוב בן ארבעה צעדים וארבע מחיאות

ועל כל ישראל

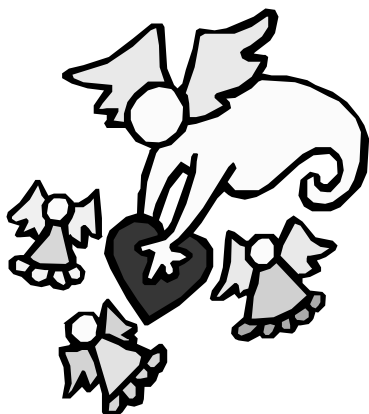
ואמרו אמן

אהרון רזאל

28

11. "עושה שלום" / אסתר ברוכיה

עיבוד למקהלה אקפלה בסגנון קלאסי רב קולי (קונטרפונקטי והומופוני של כורל)

מבנה צורת רונדו :

הקדמה כורלית

א

ב

א

ג בסגנון כורלי

א

הצעות לדרכי עבודה:

1. שיחה עם התלמידים על הניגודיות בין חלק א, שהוא יותר מהיר וקליל מהאחרים וגם יותר סילבי (לכל הברה צליל אחד)
2. כל תלמיד יצייר ריבוע או יפעל עם ציור של ריבוע. בחלקי א הוא יקיש במקל או מקוש לפי הפעמה על הקודקודים של הריבוע, מקודקוד מסוים באותו סדר בכיוון השעון (כל פעמה קודקוד אחר).
- בחלקי ב וג יניע את המקל או המקוש לאורך קווי הריבוע (כל פעמה צלע)
3. התלמידים יעבדו עם 4 כרטיסיות, שבצד אחד שלהן מצויר רבע תו ובצד השני "שתק" של רבע.
4. בחלקי א יקישו התלמידים את התבנית ט ט ט ט ט
5. בחלק ב וג ישנו את התבנית ע"י הפיכת חלק מהכרטיסים לפי בחירתם.
6. התלמידים ילמדו ניצוח של 4 רבעים וינצחו על השיר, תוך שהם ישימו לב לשינויי הטמפו והארטיקולציה (סטקאטו ולגאטו).

"אהבת הבריות צריכה להיות חיה בלב ובנשמה, אהבת כל האדם ביחוד, ואהבת כל העמים כולם, חפץ עילויים ותקומתם החומרית והרוחנית... תכונה זו היא שמסגלת את רוחא דמלכא משיחא לחול על ישראל... עלינו לדעת כי נקודת חיים אור וקודש תמיד לא זזה מהצלם האלהי שנחנן בו האדם בכללו, וחוננו בו כל עם ולשון, כל אחד לפי ערכו"
(מוסר אביך, עמי נ"ז)

עושה שלום

אסתר ברוכיה

Moderato

Soprano

Glockenspiel

Brighter

S

Glk.

בפעם ה-2 וה-3 לעבור ישר לתיבה 32

S

Glk.

Tempo 1

S

Glk.

S

Glk.

S

Glk.

S

Glk.

12. קטע מוסיקלי מתוך המחזמר "ינטל"

מוסיקה מישל לגרנד בביצוע יצחק פרלמן

רקע כללי:

הכינור הוא סמל לכלי של מוסיקת נשמה יהודית . הכנרים הגדולים בכל הדורות היו יהודים.
יצחק פרלמן נחשב לאחד מגדולי הכנרים בתקופתנו.

מבוא

א

א1

ב

ב

מעבר כרומטי

א2

א תזמורת

ב

ב1 סלסולים

מעבר כרומטי

א

מעבר בקרנות ונבל

חוזר בכינור כמו קנדנצה

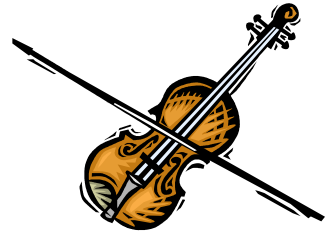
א

הצעות לפעילות

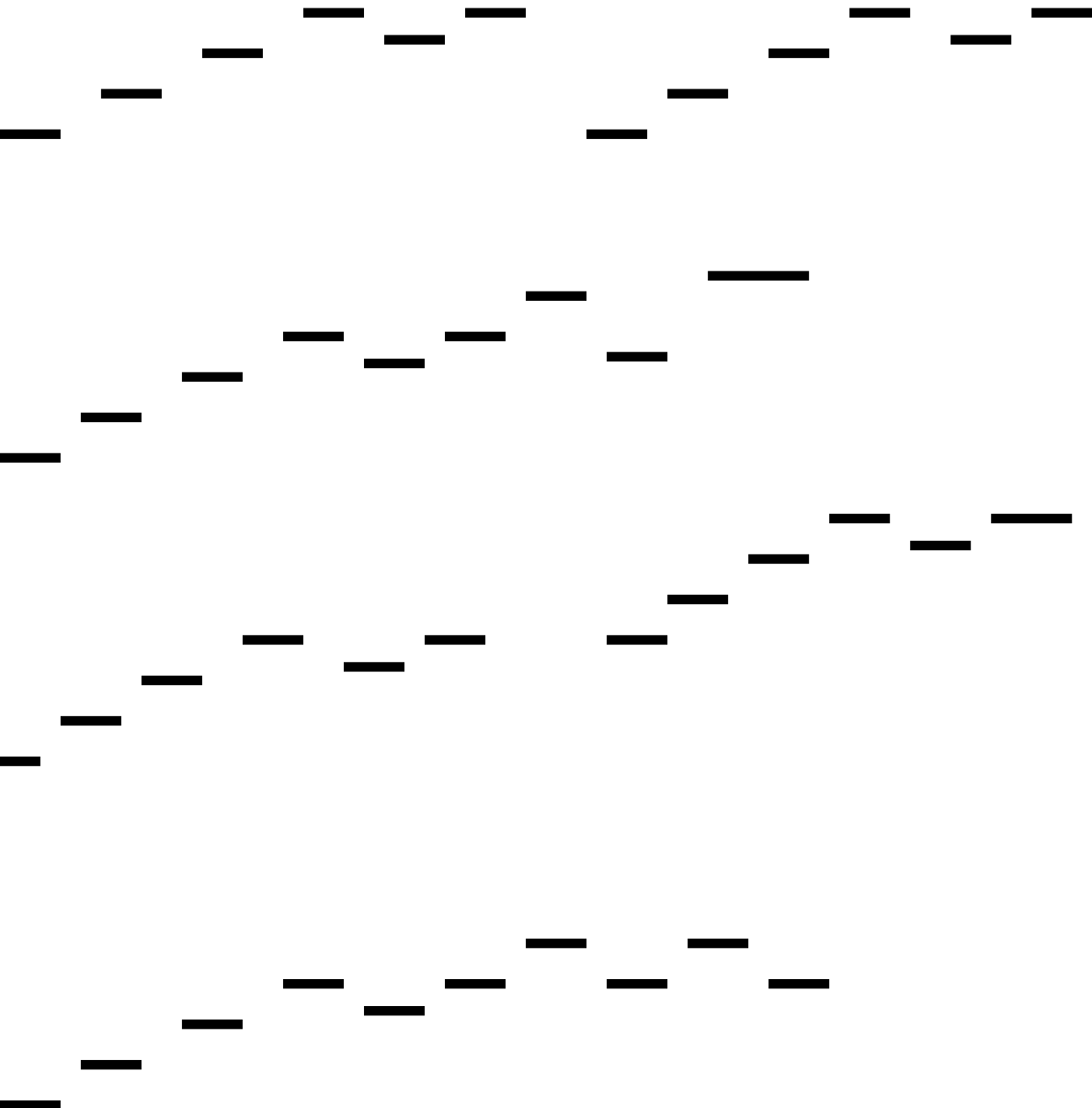
1. התלמידים יאזינו למוסיקה, ובכל פעם שיופיע הנושא מחלק א, יעקבו אחרי הפרטיטורה הגראפית, ויצירו עם האצבעות את המלודיה, לאורך כל הזרוע (כחיקוי לצורת הנגינה בכינור)
2. בחלק ב יעצמו התלמידים את עיניהם, ויניעו את הראש בסיבובים, ובסוף כל משפט יפקחו את העיניים .
3. במעבר הכרומטי ימשיכו לעצום עיניים, יניעו את הראש מצד לצד, וירכינו אותו לאט אט, לפי הקו המלודי היורד .
4. מתאים גם למסיבת חנוכה :
במבוא השמש ינוע . בשני חלקי הא' "יידלק" נר חדש בכל תיבה, וכך תבנה חנוכייה.
בחלק ב' ינועו כל הנרות ביחד, ובמעבר הכרומטי תיכבה החנוכייה.

נעימת הנושא מתוך "ינטל"

מישל גרנד
ביצוע: יצחק פרלמן

פרטיטורה גרפית

❖ התלמידים ימשיכו את הגרף...

13. "ואהבת לרעך כמוך"

* מפרשת קדושים ויקרא יט' פס יח' לחן לאה אולשר

אמר רבי עקיבא: "ואהבת לרעך כמוך"

רקע כללי

"פרשת קדושים נאמרה בהקהל, שנאמר "דבר אל כל עדת בני ישראל",

מפני שרוב גופי תורה נאמרו בה" (רש"י),

אחת ממצוותיה של הפרשה "ואהבת לרעך כמוך", והיא עצמה "כלל גדול בתורה",

כדברי רבי עקיבא בתלמוד ירושלמי מסכת נדרים פרק ט

"ואהבת לרעך כמוך" ר' עקיבא אומר: "זהו כלל גדול בתורה",

משמע שמצווה זו כוללת את התורה כולה.

הצעות לדרכי עבודה

מתאים למסיבת חומש, סידור ולכל אירוע בית ספרי.

ריקוד שורות

הקדמה	לעמוד במקום ולנוע מצד לצד
אמר אמר אמר רבי עקיבא	ארבעה צעדים קדימה וצעד חמישי הנחת העקב
אמר אמר אמר רבי עקיבא	כנ"ל אחורנית
ואהבת	צעד סגירה לימין ושתי מחיאות
ואהבת	כנ"ל לשמאל
ואהבת	סיבוב של 4 צעדים
לרעך	ניעה לימין וניעה לשמאל

14. "ואהבת לרעך כמוך" \ *מפרשת קדושים ויקרא יט' פס יח' לחן לאה אולשר

אמר רבי עקיבא: "ואהבת לרעך כמוך"

**פרשת קדושים נאמרה בהקהל, שנאמר "דבר אל כל עדת בני ישראל", מפני שרוב גופי תורה נאמרו בה" (רש"י),

אחת ממצוותיה של הפרשה "ואהבת לרעך כמוך", והיא עצמה "כלל גדול בתורה", כדברי רבי עקיבא בתלמוד ירושלמי מסכת נדרים פרק ט

"ואהבת לרעך כמוך" ר' עקיבא אומר: "זהו כלל גדול בתורה". _משמע שמצווה זו כוללת את התורה כולה

מתאים למסיבת חומש , סידור ולכל אירוע בית ספרי

הצעות לדרכי עבודה

ריקוד שורות

במבוא עומדים במקום נעים מצד לצד

א. אמר אמר אמר רבי עקיבא חמישה צעדים קדימה וצעד חמישי עקב

כנ"ל אחורנית

ואהבת... ניתן להוסיף תזמור קל במטלופונים לפי הדוגמה:

צעד סגירה לצד ימין ושתי מחיאות כנ"ל לצד שמאל

ב. ואהבת ואהבת

סיבוב של 4 צעדים , ניעה לימין וניעה לשמאל

ואהבת לרעך

